

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗАРУБІЖНОЇ ДРАМАТУРГІЇ»

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма	«Середня освіта (Мова і література (англійська))»
Факультет	Історико-філологічний
Кафедра	Української мови та літератури
Семестр	III
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	канд. філол. наук., доцент Саркісова І.А.
Контактна інформація	ivanka06k@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	У курсі «Сучасні тенденції розвитку зарубіжної драматургії» передбачено вивчення творчості найвідоміших представників світової драматургії кін. ХХ ст.- поч. ХХІ ст. Ідеться про жанри сучасної драматургії, жанрові трансформації визначних творів зарубіжної драматургії вказаної епохи. Спрямовано увагу на аналіз драматичних текстів, котрі належать до театру абсурду і післяабсурдистського театру; розглянуто ідейно-тематичний, поетикальний, рецептивний та інші аспекти побутування драматургічної форми у світовому мистецтві кін. ХХ ст.- поч. ХХІ ст. У детальному історико-культурному та естетичному аспектах представлені зразки текстуального й історико-літературного аналізу на практичних заняттях.
Мета та цілі	Метою вивчення дисципліни є з'ясувати важливі теоретичні, історичні й естетичні тенденції розвитку сучасної зарубіжної драматургії на матеріалі творчості визначних драматургів кін. ХХ ст.- поч. ХХІ ст.; представити приклади аналізу драматичних текстів, котрі належать до основних літературних напрямків світового постмодерного мистецтва, розглянути ідейно-тематичний, поетикальний, рецептивний та інші аспекти побутування драматургічної форми у зарубіжній літературі цього періоду.
Результати навчання	Результатом вивчення дисципліни мають стати розширення і поглиблення знання здобувачів освіти про закономірності сучасного літературного процесу в царині драматургії й театру; формувати навички аналізу драматичного твору; навчати простежувати зв'язок драматургії й театру зі суспільними процесами кін. ХХ ст.- поч. ХХІ

	ст.; визначити відмінності у методах, стилях, напрямках, які відбилися у драматургії кін. XX ст.- поч. XXI ст.; ознайомити здобувачів освіти із показовими творами визначних митців драматургів.
Soft skills	Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills – удосконалювати навички комунікації, здатність аналізувати та оцінювати, брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміти влагоджувати конфлікти, презентувати себе і свою позицію, працювати в команді, раціонально планувати робочий час, здатність логічно і системно мислити, креативність, толерантність.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Сучасна зарубіжна література», «Теорія літератури», «Сучасна література англомовних країн».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання	К-сть балів
Тема 1. Жанри сучасної драматургії: наукова та авторська рефлексії	Концепт «сучасна драматургія»: часові межі й змістове наповнення. Жанри сучасної драматургії у світлі літературознавчих досліджень. Авторські жанротворчі рефлексії. Особливості жанрової системи сучасної драматургії.	Усне та письмове опитування. Перевірка виконаних завдань на практичне заняття.	5
Тема 2. Жанротворчі процеси та жанротворчі чинники у драматургії на межі XX-XXI ст.	Структурні зміни сучасного драматичного тексту та їх вплив на жанрову динаміку. Композиція сучасної драми та її жанротворчі ресурси. Епізодія і ліризація у сучасній драматургії. Інтертекстуальність сучасної драматургії. Метатеатральність та метаперсональність.	Експрес опитування, перевірка виконаних завдань на практичне та індивідуальне завдання.	6
Тема 3. Жанрові трансформації у сучасній драматургії	Жанрова еволюція. Жанрова конверсія. Жанрова конвергенція. Жанрова дифузія.	Складання презентації за темою. Перевірка виконаних завдань на практичне заняття.	6
Тема 4. Модифікації архаїчних жанрів у сучасній зарубіжній драматургії	Жанри релігійної драми. Дидактичні жанри. Комедійні жанри. Модифікації фарсу. Модифікації комедії дель арте.	Перевірка виконаних завдань на практичне та індивідуальне заняття, тести.	6
Тема 5. Жанрові новації драматургії зламу XX-XXI ст.	Драма-сиквел. Драма-приквел. Драмаримейк. Драма-ремікс. Драма-сайдквел. Драма-кросовер.	Перевірка виконаних завдань на практичне заняття, експрес опитування.	5
Тема 6. Абсурдистський театр в американському варіанті: Е. Олбі, «Зоопаркова історія» та «Не	Творчий шлях драматурга Едварда Олбі. Розвиток психологічного конфлікту, композиційні особливості, характеристика персонажів драми «Не боюсь Вірджинії Вульф». Драма «Не боюсь Вірджинії Вульф»: постановка в театрі та екранізація; критичні інтерпретації. Нове втілення	Складання опорного конспекта, перевірка виконаних завдань на практичне та індивідуальне завдання	7

боюсь Вірджинії Вульф»	абсурдистських принципів у драматургії Е. Олбі. Сильова манера Олбі-драматурга. Сценічні ефекти. Особливості авторських ремарок.		
Тема 7 . Польський театр абсурду: С. Мрожек, Т. Ружевиц	Особливості та розвиток сучасної польської драматургії. Рецепція та метаморфози театру парадоксу. Національні традиції абсурдистського театру у польській літературі. Письмовий стиль С. Мрожека, характеристика творчості. Т. Ружевиц – сучасний польський драматург, особливості творчої манери письменника.	Презентація основних положень за темою, перевірка виконаних завдань на практичне заняття	6
Тема 8. Англійський театр абсурду: Г. Пінтер	Новий етап розвитку англійської драматургії у 50-70-х рр. Осмислення театру абсурду у праці М. Есліна «Театр абсурду». Театр абсурду та «сердиті молоді люди» в англійській драматургії. Драматургія Г. Пінтера. Проблематика, поетика, особливості зображення персонажів, психологічний підтекст та способи його створення у п'єсі Г. Пінтера «Доглядач».	Усне опитування, перевірка виконаних завдань на практичне та індивідуальне завдання	6
Тема 9. Німецька документальна драма: П.Вайс «Дізнання»	Післяабсурдистський театр у другій половині ХХ ст. Огляд творчої спадщини Петера Вайса. Значення драматургії в його доробку. Документальна основа п'єси «Дізнання». Позаестетична специфіка матеріалу зображення. Особливості поетики. Постмодерністський етап розвитку світової драматургії та місце жанрів pop fiction у новій парадигмі театрального мистецтва. П'єса «Дізнання»: особливості композиції, зображення жертв та катів, особливості авторських ремарок.	Складання опорного конспекту, перевірка виконаних завдань на практичне заняття, написання есе.	7
Тема10. Післяабсурдистський театр у сучасній Франції	Розвиток світового театру після драми абсурду, нові тенденції розвитку. Сучасна французька драма: синтез модерних і постмодерних досягнень. Творчість Бернара-Марі Кольтеса. Ідейно-художній аналіз п'єси «Роберто Зукко». Риси творчої індивідуальності Жана-Люка Лагарса. Трагічна доля головного героя п'єси «Далека країна».	Експрес опитування, перевірка виконаних завдань на практичне заняття, тести.	6

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна:

1. Васильєв Є. М. Сучасна драматургія : жанрові трансформації, модифікації, новації : монографія. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2017. 532 с.
2. Давиденко Г.Й., Чайка О.М., Гричаник Н.І. Кушнерьова М.О. 1990 Історія новітньої зарубіжної літератури: Навч. посібник. К : Центр учбової літератури, 2008. 274 с. http://www.kafedragumartcollege.eduikit.km.ua/Files/downloads/308712_AC5A3_davidenko_g_y_ta_in_istoriya_novitno_zarubizhno_literaturi.pdf
3. Енциклопедія постмодернізму [за ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора; пер. з англ. В. Шовкун; наук. ред. пер. О. Шевченко]. .: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003.

503 с.

4. Зарубіжні письменники: Енцикл. довід.: У 2-х т. Т. 1.,2/ Ред.: Н. Михальська; Б. Щавурський. Т: Навч. кн. Богдан, 2005. 824 с.
5. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: навч. посібник / В. І. Кузьменко, О. О. Гарачковська, М.В. Кузьменко та ін. Київ, 2010.
6. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці: пер. з англ.: у 3 кн. Львів, 2003.
7. Майдан. До і після. Антологія актуальної драми. К: Світ знань, 2016. 256 с.
8. Сучасна зарубіжна література (кінець ХХ - початок ХХІ ст.): Навч. посіб. Ч. 1 / В.В. Мілованова; Сум. держ. пед. ун-т ім. А.С.Макаренка. Суми, 2013. 171 с. <https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/21-4.pdf>
9. Сучасний літературний процес: співіснування і взаємодія різних стилів, напрямів, течій. Вип. 4 / Г.Й. Давиденко, О.М. Чайка, М.П. Гурець, Н.І. Гричаник, Г.М. Стрельчук, М.О. Величко; Глухів. держ. пед. ун-т, каф. зарубіж. л-ри. Глухів: РВВ ГДПУ, 2007. 90 с.
10. Таранік-Ткачук Катерина Валеріївна. Історія зарубіжної літератури кінця ХХ - початку ХХІ століття : навч. посіб. Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, Гуманіт. ін-т, каф. теорії, історії та методики викладання зарубіж. лри. К : [б. в.], 2012. 143 с.

Допоміжна:

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. Львів, 2001.
2. Пахаренко В. І. Основи теорії літератури. Київ, 2009.
3. Ісаєва О. О. Вивчення літератури в цифрову епоху: про реалії сьогодення і перспективи в майбутньому. *Всесвітня література в школах України*. 2016. № 1 (415).
4. Ісаєва О. О. Вивчення літератури під час гібридної війни. *Зарубіжна література*. 2017. № 21 (774).
5. Клековкін О. Ю. Містерія у генезі театральних форм і сценічних жанрів: навч.посібник для студ. вищих навч. закладів мистецтв і культури. Київ, 2001.
6. Клековкін О. Ю. Сакральний театр. Генеза. Форми. Поетика: Структурнотипологічне дослідження. Київ, 2002.
7. Асмут Б. Вступ до аналізу драми; пер.з нім. С. Соколовської, Л. Федоренко [за наук. ред. доктора філологічних наук, проф. О. Чиркова] / Бернхард Асмут. Житомир: Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2014. 220 с.
8. Бондарева О. Є. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання. К: Четверта хвиля. 2006. 512 с.
9. Василівська Н.І. ПОСТЕПКА В ТВОРЧОСТІ ПЕТЕРА ВАЙСА. *«Молодий вчений»*. 2017. № 12 (52). С. 222-225.
10. Висоцька Н. О. Єдність множинного. Американська література кінця ХХ – початку ХХІ століть у контексті культурного плюралізму [монографія]. К : Вид. центр КНЛУ, 2010. 456 с.
11. Висоцька Н. О. Сучасна драматургія США. Сучасна американська література: проблеми вивчення та викладання: Матеріали семінару. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2002. С. 167–197.
12. Висоцька Н. О. На перехресті цивілізацій. Афро-американська драма як мультикультурний феномен. Монографія. К. [б.в.], 1997. 168 с.
13. Вісич О.А. Типологія метадрами в сучасному. *Актуальні проблеми літературознавчої термінології*: Вип. 2. Науковий збірник / Відп. ред. Є. М. Васильєв. Рівне: О. Зень, 2017. С. 165–169.
14. Гайдаш А. В. Жіноча драматургія США в контексті ідейно-естетичних шукань американського театру кінця 1970-90-х років: автореф.... канд. філол. наук. 10.01.04 /Анна Владиславівна Гайдаш; Київ. нац. лінгвістичний ун-т. Київ, 2004. 19 с.
15. Євченко О. В. Драма-антиутопія. Генезис. Поетика: дис... канд. філол. наук: 10.01.06 /

- Олександр Вікторович Євченко. Житомир, Житомирський держ. пед. ун-т ім. Івана Франка 2002. 189 с.
16. Закалюжний Л. В. Історична драма-хроніка: особливості жанру. Поетика: автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.06 / Леонід Володимирович Закалюжний. К: НАН України; Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка. 2011. 20 с.
  17. Закалюжний Л. В. Новітня театрознавча парадигма та родо-жанрові трансформації в сучасній драматургії («In-Yer-Face Theatre», «Pokolenie Parno», «Новая драма»). *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. № 32. К., 2015. С. 134–144.
  18. Закалюжний Л. В. Модифікація прийому «театр у театрі»: інтермедіальний аспект. Актуальні проблеми літературознавчої термінології: Вип. 2. Науковий збірник / Відп. ред. Є. М. Васильєв. Рівне: О. Зень, 2017. С. 173–176.
  19. Зорницька І. В. Поетика художнього парадоксу (на матеріалі драматургії другої половини ХХ століття): дис.... канд. філол. наук: 10.01.06 / Ірина Володимирівна Зорницька. К: Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2014. 200 с.
  20. Зорницький А. В. Драматургія та історико-культурний контекст : моногр. Житомир: ОП «Житомир. облдрук», 2007. 242 с.
  21. Канова Г. «Вдома в зоопарку» Едварда Олбі у дзеркалі літературної віоленсології. *Мовні і концептуальні картини світу*. Випуск 38. К., 2011 С. 289–294.
  22. Коляда О. В. Міфопоетика драматургії абсурду (на матеріалі драматичних творів Семюеля Беккета): автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.06 / Олег Васильович Коляда. Донецьк: Донецький нац. ун-т, 2008. 20 с.
  23. Липківська А. К. До проблеми жанру в драматургії та театрі ХХ – початку ХХІ століття. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого* / [редкол. : О. І. Безгін (голова) та ін.]. К : Компас, 2007 Вип. 1. С. 12–24.
  24. Макаренко Ю. «Театр абсурду» у пізній творчості Едвардо Олбі автореф.... канд. філол. наук. 10.01.04 / Макаренко Юлія Григорівна; Таврійський національний університету імені В. І. Вернадського. Сімферополь, 2011. 23 с.
  25. Макаренко Ю. До проблеми філософсько-естетичних витоків світогляду Е.Олбі-драматурга. *Гуманітарний вісник. Серія “Іноземна філологія”*. Черкаси : ЧДТУ, 2009. Ч. 14. С. 16 - 19.
  26. Макаренко Ю. Творчість Е.Олбі та література “театру абсурду”. *Наукові записки Харківського національного педагогічного університету ім. Г. Сковороди*. Вип. 1 (61) : у 2 ч. Харків, 2010. Ч. I. С. 143-148.
  27. Малій А. С. Особливості жанру та стилю драматургії Гарольда Пінтера: автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.04 / Алла Степанівна Малій. – К.: Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2005. 20 с.
  28. Малютіна Н. П. Польська та українська модерна драма: перехрестя традицій. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2013. 186 с.
  29. Павловський Р. Навіщо ці п'єси з Польщі? Сповідь після зламу. *Антологія сучасної польської драматургії* / Роман Павловський. – К.: Темпора, 2014. – С. 4–40.
  30. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Кн. 2. Символізм, сюрреалізм і абсурд. Львів, 2003.
  31. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Кн. 3. Експресіонізм та епічний театр. Львів, 2003.
  32. Сповідь після зламу. Антологія сучасної польської драматургії. К.: Темпора, 2014. 352 с.
  33. Сучасна німецька драматургія 2. К: Логос, 2003. 292 с.
  34. Сучасна німецька драматургія 3. К: Логос, 2004. 280 с.
  35. Сучасна німецька драматургія. К: Логос, 2003. 208 с.
  36. Штутіна Ю. Гарольд Пінтер – поет і громадянин URL:

<https://www.mao.kiev.ua/biblio/jscans/svitogliad/svit-2007-03-1/svitoglyad-2007-1-18-shtutina.pdf> (дата звернення: 08.09.2023)

Інформаційні ресурси

<http://www.nbu.gov.ua/>

<https://www.academia.edu/>

<https://diasporiana.org.ua/>

<http://poetyka.uazone.net/translat.html>

<http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/publikatsii>

<https://www.vsesvit-journal.com/>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (Теми 1-5)	28
Змістовий модуль 2 (Теми 6-10)	32
Підсумковий контроль – залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни